

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

09 май 2019 г.

➤ *Слушай внимателно текста и го запиши под диктовка.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

➤ Прочети внимателно текста и отговори на въпросите към него.

Лъвът и лисицата

Натежали годините на стария лъв. Почнал да гони с голяма мъка жертвите си. Не можел вече да си хваща плячка. Повлякъл се гладен из гората. Дълго мислил как да си изкара прехраната и решил да си помогне с измама. Прибрал се в пещерата си и надал рев:

— Братя и сестри – вълци, мечки, елени, зайци и лисици, елате да ме видите, защото е настъпил последният ми час! Отивам си!

Полъгали се горските зверове и се навървили един след друг към лъвската пещера. Там старият лъв ги посрещал със силни удари и ги повалял на земята. Много доверчиви зверове издъхнали под лапите му.

Най-подир се задала и лисицата.

— Как си, господарю? – надникнала тя отвън, но вътре в пещерата не влязла.

— Ох – изпъшкал лъвът, – зле съм. Няма да ме бъде. Влизай по-скоро!

— Благодаря за поканата, господарю, но аз не смея да вляза вътре.

— Защо? – учудено попитал лъвът.

— Защото гледам, че всичките стъпки на зверовете, които са дошли преди мене, са насочени навътре към пещерата. Който е влязъл при тебе — навън не е излязъл. Сбогом, господарю!

И хитрата лисица побягнала здрава и читава.

По Ангел Каралийчев

1. Какво направил лъвът, когато се прибрал в пещерата си?

- А) започнал да се лекува
- Б) нахранил се обилно
- В) повикал животните да го видят

2. Защо лъвът решил да си послужи с измама? Запиши две причини.

.....

.....

.....

.....

3. Коя от думите описва най-добре лъва от текста? Отбележи със знака √.

почтен

подъл

ловък

Посочи две доказателства за това.

Първо доказателство:.....

Второ доказателство:.....

4. Каква е лисицата според текста?

А) лицемерна

Б) прозорлива

В) лукава

5. Какво прави лисицата, за да не стане жертва на лъва?

А) обсипва го с любезности

Б) отказва да влезе в пещерата

В) предлага му храна

6. Лъва или лисицата би избрал за свой приятел? Отбележи със знака √.

Лъва

Лисицата

Посочи две причини, с които да обясниш своя избор.

Първа причина: .....

Втора причина: .....

7. Какъв извод си направи за постъпката на лъва?

.....
.....

8. Какви думи са лъв и лъвска?

- A) синоними
- Б) многозначни
- В) сродни

9. Какво е по цел на изказването изречението: *Благодаря за поканата, господарю, но аз не смея да вляза вътре.*

- A) въпросително
- Б) възклицателно
- В) съобщително

➤ *Прочети само оцветената част от текста и реши следните задачи:*

10. Открий в оцветения текст съществителното име от мъжки род и го запиши.

.....

11. Препиши сложното изречение от оцветения текст.

.....

.....

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

9 май 2019 г.

ДИКТОВКА

Бухалът е голяма нощна птица. Перушината му е мека и пухкава. Носът му е крив, а очите кръгли, жълти като на кокошка. На главата му има две пера. Те сякаш са рогчета. Ноктите му са остри и силни. Хване ли животно – не го изпуска.

Когато настъпи нощта, излиза на лов. Лети тихо и щом забележи заек, безшумно се спуска и го хваща.

По Емилиян Станев

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

9 май 2019 г.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ДИКТОВКАТА

<i>№</i>	<i>Критерии за оценка при диктовката</i>	<i>Брой точки</i>
1.	Правопис на звучни съгласни пред беззвучни (<i>рогчета, изпуска, безшумно</i>)	1
2.	Правопис на звучна съгласна в края на думата (<i>крив, лов</i>)	1
3.	Правопис на гласните в неударена сричка (<i>бухалът, тръгнал, перушината, очите, кокошка, главата, сякаш, настъпи, тихо, забележи</i>)	1
4.	Разделно писане на думи без свое ударение (<i>е голяма, перушината му, е мека, и пухкава, носът му, е крив, а очите, на кокошка, на главата му, са рогчета, ноктите му, са остри, и силни, хване ли, не го изпуска, на лов, и щом, се спуска, и го хваща</i>)	1
5.	Правопис на думи с я (<i>голяма, сякаш</i>)	1
6.	Правопис на думи с щ (<i>щом, нощна, нощта, хваща</i>)	1
	Максимален брой	6

Бележки:

- Критериите за оценка на диктовката включват примери за думи, при които ученикът може да сгреша.
- В думи, съдържащи правописни особености по повече от един критерий, всяка грешка се отчита според конкретния критерий.
- Точка не се отчита, ако е допусната грешка в повече от една дума по съответния критерий.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Център за оценяване в предучилищното и училищното образование

НАЦИОНАЛНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ В IV КЛАС
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

9 май 2019 г.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Текст за четене: Лъвът и лисицата

<i>№</i>	<i>Критерии за задача № 2</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За посочени две адекватни причини	2
2.	За посочена една адекватна причина	1
3.	За неадекватен отговор или непосочени причини	0
4.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори:

- *Лъвът бил стар и не можел да си улови плячка.*
- *Лъвът бил гладен.*

<i>№</i>	<i>Критерии за задача № 3</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За отбелязан приемлив отговор и посочени две адекватни доказателства	2
2.	За отбелязан приемлив отговор и посочено една адекватно доказателство	1
3.	За отбелязан неприемлив отговор и посочено неадекватно доказателство	0
4.	За неприемлив отговор и/или за липса на посочена причина	0
5.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори:

- *Лъвът е подъл, защото си служи с измама, за да се нахрани.*
- *Лъвът е подъл, защото примамва нечестно животните.*

<i>№</i>	<i>Критерии за задача № 6</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За посочени две адекватни причини за избор на отговора	2
2.	За посочена една адекватна причина за избор на отговора	1
3.	За неадекватен отговор или непосочени причини	0
4.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	2

Примери за приемливи отговори:

Лисицата - проявява наблюдателност и съобразителност.

Лъвът - намира решение, когато е затруднен; надхитря наивните животни.

<i>№</i>	<i>Критерии за задача №7</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За адекватен извод	1
2.	За неадекватен извод	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Примери за приемливи отговори:

С подлост не бива да спечелваме дори храната си.

<i>№</i>	<i>Критерии за задача №10</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За правилно посочено съществително име от мъжки род	1
2.	За посочени други части на речта	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Правилен отговор: *лъв*

<i>№</i>	<i>Критерии за задача № 11</i>	<i>Брой точки</i>
1.	За правилно посочено сложно изречение	1
2.	За посочено просто изречение	0
3.	За липса на отговор	0
	Максимален брой	1

Правилен отговор:

Дълго мислил как да си изкара прехраната и решил да си помогне с измама.

Бележки:

- Посочените отговори са примерни
- За приемлив се приема отговорът, записан с изречение, израз или цитат от текста.
- Не се отчитат правописните грешки в написания от ученика свободен отговор.

Ключ за отговорите на задачите с избираем отговор:

№ на задачата	Верен отговор	Брой точки
№ 1	В	1
№ 4	Б	1
№ 5	Б	1
№ 8	В	1
№ 9	В	1